

Dokumentnamn

Beslut

Beslutsdatum

2024-06-10

Diarienummer

3.1-2024-065

Klagande

Uppsala universitet

Överklagat beslut

Etikprövningsmyndighetens beslut den 8 maj 2024, dnr 2024-01545-01, se Bilaga

Projekttitel

Likvärdiga grunder: En pilotstudie kring implementering av instrumentet Swedish Early Development Instrument i svensk förskola

Saken

Prövning enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor (etikprövningslagen)

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden för etikprövning undanröjer Etikprövningsmyndighetens beslut och avvisar ansökan. Ärendet lämnas tillbaka till Etikprövningsmyndigheten för behandling av frågan om rådgivande yttrande.

Bakgrund

Syftet med studien är att i ca. 15 förskolor testa den nyligen uppdaterade översättningen av Swedish Early Development Instrument (S-EDI) samt att undersöka nyckelaktörers uppfattningar om instrumentet och förutsättningarna för dess användning i svenska förskolor. Tanken är att få en uppfattning om S-EDI som ett potentiellt instrument för att bedöma barns skolberedskap och behov av kompensatoriska åtgärder på gruppnivå under de sista åren i förskolan. EDI, som är en webbenkät som mäter barns utveckling och hälsa, fylls först i av förskollärare med hjälp av det GDPR-klassificerade onlineverktyget REDCap. Detta sker när barnen i gruppen är 4–5 år gamla, beroende på vilken ålder som den aktuella förskolan vill testa instrumentet på. Datainsamlingen kommer att omfatta upp till 300 barn och förväntas ge information om sårbarheter på gruppnivå avseende: fysisk hälsa och välbefinnande, social kompetens, emotionell mognad, språklig och kognitiv utveckling, samt kommunikationsförmåga och allmänbildning. Vidare tillkommer uppgifter om tid i förskolan, ålder i månader, kön, samt förekomst av behov av särskilt stöd. Information som kan möjliggöra identifiering av enskilda barn (födelsedatum, enkätens ifyllnadsdatum, födelseort, diagnoser, typ av funktionsnedsättning och fritextsvar) har tagits bort från den ursprungliga översättningen. Tid i förskolan har ändrats till intervaller. Därefter intervjuas förskolepersonal och ledningspersoner som svarat på webbenkäten (15), samt 15 vårdnadshavare till barnen i dessa förskolor avseende deras åsikter om S-EDI. Trots att inga känsliga personuppgifter kommer att insamlas har forskarna, för att tillmötesgå vårdnadshavarnas bestämmanderätt över sina barn, utarbetat ett informationsblad för vårdnadshavare där de även har möjlighet att tacka nej till att deras barn ska ingå i datainsamlingen. Information om respektive barn och vad som noterats om dem, lämnas på begäran, inom ramen för förskolans vanliga rutiner.

Postadress

Överklagandenämnden för etikprövning
c/o Vetenskapsrådet
Box 1035
101 38 Stockholm

Besöksadress

Hantverkargatan 11 B

Telefon

08-546 77 610 vxl

E-post

kansli@onep.se

Webbplats

www.onep.se

Dokumentnamn

Beslut

Beslutsdatum

2024-06-10

Diarienummer

3.1-2024-065

Möjlighet finns för kommunerna att genom en kodnyckel särskilja mellan olika förskolor inom respektive kommun som deltar i EDI, för att kunna ge specifik återkoppling till förskolorna. Enskilda barn kan dock inte identifieras. Enligt ett licensavtal med det kanadensiska universitet som har copyright på instrumentet EDI, ska data överlämnas till centret för validering. Vid det tillfället, och för att omöjliggöra baklängesidentifiering, tas kommunernas kod bort.

Enligt Etikprövningsmyndighetens bedömning behöver informerade samtycken inhämtas. Myndigheten begärde komplettering i nämnda avseende men då begäran inte efterkoms, utan sökanden i stället anförde att de avser att använda ett s.k. opt-out-förfarande, avslogs ansökan. Etikprövningsmyndigheten ansåg att data som ska insamlas är av mycket känslig natur och särskilt berör sårbara barn, varför det bedömdes nödvändigt att via aktivt samtycke säkerställa att vårdnadshavarna är informerade om den planerade undersökningen även om sökande planerar aidentifiering på ett tidigt stadium. Ett opt-out-förfarande ansågs därför inte tillräckligt för den planerade studien.

Klaganden anförde att en anonymisering av data kommer att ske i samband med att uppgifter om barnen registreras i universitetets onlineverktyg. Således hanterar inte forskarna några känsliga persondata. Även om förskolläraren som svarar på instrumentet vet vilka individer som är inkluderade så kommer enskilda svar inte kunna kopplas till en identitet.

Skäl för beslutet

Så som projektet beskrivits uppfattar Överklagandenämnden att data är anonymiserad och endast kommer att hanteras på aggregerad nivå. Variabler såsom kön, ungefärlig ålder och förskolornas organisatoriska tillhörighet (kommun och kod för förskola) kommer användas i analyserna. Koder kommer att upprättas för varje enskild förskola av deras respektive kommun. Kommunen har tillgång till denna kodlista för att kunna återkoppla till respektive förskola inom ramen för sitt systematiska kvalitetsarbete. Enskilda barn kan dock inte identifieras. Överklagandenämnden har uppfattat att inga känsliga personuppgifter kommer att samlas in eller behandlas och att heller inga fysiska ingrepp eller liknande ska genomföras. De formella förutsättningarna enligt 3–4 §§ etikprövningslagen för att ta upp ärendet till prövning är således inte uppfyllda. Ansökan ska därför avvisas. Då sökanden har begärt ett rådgivande yttrande, återlämnas ärendet till Etikprövningsmyndigheten för behandling av frågan om ett sådant yttrande.

Överklagandenämndens beslut får enligt 37 § etikprövningslagen inte överklagas.

Detta beslut har fattats av Eva Lindeblad, Yvonne Lundberg Giwercman (föredragande), Agneta Nordenskjöld, Ingemar Engström, Sten-Åke Stenberg, Ulf Ekberg och Mia Nilson. Vid den slutliga handläggningen har dessutom ersättarna Malin Celanders, Maria Eriksson Baaz, Stina Holmlund Kelly

Dokumentnamn

Beslut

Beslutsdatum

2024-06-10

Diarienummer

3.1-2024-065

och Johan Norell Bergendahl samt kanslichefen Jörgen Svidén och administrativa sekreteraren Katarina Gate Lundgren närvarat.

På Överklagandenämndens vägnar

Eva Lindeblad

Ordförande